

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан гуманітарно-педагогічного факультету
 Л.Л. Станіславова
 (підпис, прізвище та ініціали)
 "3" 09 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Безпека життєдіяльності людини (в т.ч. основи охорони праці)
 Назва

Галузь знань 01 Освіта
Спеціальність – 017 Фізична культура і спорт
Шифр дисципліни 021
Статус дисципліни: загальної підготовки
Факультет – інженерної механіки
Кафедра – Охорони праці та безпеки життєдіяльності

Спеціальність	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин									
			Кредити ЕКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч.	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
ФКС	3	5	2	60	34	17		17		26			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів

Програму складено Романішина О.В.
 (підпис)

Схвалено на засіданні кафедри Охорони праці та безпеки життєдіяльності

Протокол № 1 від "01" Вересня 2016 р.

Зав. кафедрою охорони праці та безпеки життєдіяльності Калда Г.С.
 (підпис)

Робоча програма розглянута та схвалена Вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова Вченої ради ГПФ

Станіславова Л.Л.

Станіславова Л.Л.

Структура залікових кредитів дисципліни

Тема	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1. Теоретичні основи БЖД	1		2
2. Правове і нормативне регулювання охорони праці.	2		2
3. Розслідування Аналіз і профілактика профзахворювань та виробничого травматизму.	2		3
4. Умови праці на виробництві, їх класифікація і нормування. Мікроклімат робочих приміщень.	1	2	2
5. Виробнича шкідливість, методи захисту людини від її негативного впливу. Вентиляція	2	3	2
6. Освітлення робочих приміщень	2	4	2
7. Захист від шуму та вібрацій	1	2	2
8. Електробезпека	2	2	2
9. Пожежна безпека.	1	2	5
10. Класифікація надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціально-політичного і воєнного характеру.	1		3
11. Діяльність організацій щодо захисту персоналу, населення і навколишньої території.	1		2
12. Запобігання і усунення надзвичайної ситуації Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.	1	2	2
Разом	17	17	26

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст лекційного курсу

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кільк. годин
1	2	3
1	Теоретичні основи БЖД. Актуальність і завдання курсу БЖД. Поняття про безпеку і небезпеку. Таксономія небезпечностей. Поняття про ризик [10], [9].	1
2	Правові та організаційні питання охорони праці. Основні поняття в галузі охорони праці. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Законодавство з ОП. Правила, норми і стандарти з ОП. Нагляд і контроль за ОП. Навчання з охорони праці. [1], [2], [3], [5],	2
3	Розслідування аналіз та облік нещасних випадків на виробництві. Правова основа проведення розслідування нещасних випадків на виробництві. Порядок розслідування нещасних випадків на виробництві. Виробничий та невиробничий характер нещасних випадків на виробництві. Порядок повідомлення про нещасні випадки. Склад комісії з розслідування нещасних	2

	випадків. Аналіз та облік нещасних випадків на виробництві [5], [7].	
4	Умови праці. Мікроклімат робочих приміщень. Гігієнічна класифікація умов праці. Фактори важкості умов праці. Класи важкості праці. Заходи щодо нормалізації мікроклімату робочих приміщень. [3], [4], [7].	2
5	Класифікація та нормування шкідливих речовин. Методи захисту від забруднень повітря робочих приміщень. Вентиляція робочих приміщень.. [1], [3], [4].	1
6	Освітлення робочих приміщень. Виробниче освітлення. Види виробничого освітлення. Методи розрахунку штучного освітлення [1], [2], [3].	1
7	Захист від шуму та вібрацій. Захист від шуму, ультра - та інфразвуку. Виробничий шум. Методи та засоби захисту від шуму. Вібрація. Захист від вібрацій. [3], [4], [7].	1
8	Електробезпека. Дія електричного струму на організм людини. Основи електробезпеки. Техніка безпеки при користуванні електроприладами і надання першої медичної допомоги в разі ураження електричним струмом. [1] [3], [4], [7].	2
9	Класифікація надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціально-політичного і воєнного характеру. Причини виникнення надзвичайних ситуацій. Класифікація надзвичайних ситуацій. Ситуації техногенного, природного соціально-політичного походження..Закон і положення про цивільну оборону України [10], [9].	2
10	Запобігання і усунення та ліквідація наслідків надзвичайної ситуації на об'єкті. Основні принципи і способи захисту населення при аваріях, катастрофах, стихійному лиху і застосуванні зброї масового знищення. Захист приміщень від проникнення радіоактивних і токсичних аерозолів. Основні заходи проведення рятувальних та інших невідкладних робіт. Проведення робіт по відновленню роботи об'єкта. Організація і проведення медичного забезпечення. Основні заходи організації життєзабезпечення (евакуація проживання харчування). [10], [9].	3
	Разом	17

Перелік лабораторних робіт

№ теми	Тема практичної роботи	Кількість годин
1.	Дослідження запиленості повітря [6].	2
2.	Дослідження природного освітлення виробничих приміщень [6].	2
3.	Дослідження штучного освітлення виробничих приміщень [6].	2
4.	Дослідження виробничого шуму [6].	2
5.	Вимір опору заземлюючого пристрою [6].	2
6.	Дослідження метеорологічних умов виробничих приміщень [6].	2
7.	Визначення температури спалаху горючих рідин [6].	2
8.	Долікарська (перша) допомога при надзвичайних ситуаціях [6].	2
9.	Дослідження загазованості повітря за допомогою газоаналізатора УГ-2 [6].	1
	Разом	17

Зміст самостійної роботи

№ п.п.	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу	1
2	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ПР1	1
3	Опрацювання лекційного матеріалу	1
4	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ЗПР1, підготовка до ПР2	1
5	Опрацювання лекційного матеріалу	1
6	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ЗПР2, підготовка до ПР3	1
7	Опрацювання лекційного матеріалу	1
8	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ЗПР3, підготовка до ПР4	2
9	Опрацювання лекційного матеріалу	1
10	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ЗПР3, підготовка до ТК1	2
11	Опрацювання лекційного матеріалу	1
12	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ПР5	1
13	Опрацювання лекційного матеріалу	1
14	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ЗПР5, підготовка до ПР6	2
15	Опрацювання лекційного матеріалу	1
16	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ЗПР6, підготовка до ТК2	2
17	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ЗПР7, підготовка до ТК2	2
18	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ЗПР8, підготовка до ТК2	2
19	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до ЗПР9, підготовка до ТК2	2
Разом за перший семестр:		26

Система поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також в дні проведення контрольних заходів, встановлених робочим планом дисципліни. При оцінюванні студента враховуються результати поточного контролю. Кожний вид роботи оцінюється за п'ятибальною шкалою. Підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів робіт. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни.

Аудиторна робота									Аудиторна робота		Підсумковий контроль
Практичні роботи									Тематичні контролю		
ПР1	ПР2	ПР3	ПР4	ПР5	ПР6	ПР7	ПР8	ПР9	ТК1	ТК2	-
0,6									0,4		

Критерії оцінювання знань студентів

Передбачено методи навчання: словесні методи навчання (лекції з використанням проблемного навчання, розповідь, бесіда, пояснення); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів) практичні заняття (творчі,); самостійна робота (з літературними джерелами, використання систем MOODLE). Форми оцінювання: усне та письмове опитування, тестування; самоконтроль; виконання домашніх завдань.

Оцінка, яка виставляється за практичну роботу, складається з таких елементів: усне опитування студентів перед допуском до виконання практичної роботи; знання теоретичного матеріалу з теми; якість оформлення протоколу графічної частини; вміння студента обґрунтувати прийнятні конструктивні рішення; своєчасний захист практичної роботи.

Термін захисту практичної роботи вважається вчасним, якщо студент захистив її на наступному занятті після виконання роботи. За несвоєчасний захист практичної роботи з набраної студентом суми балів вираховується один бал.

Пропущене з поважної причини заняття студент повинен відпрацювати в лабораторіях кафедри у встановлений викладачем термін.

Кожний вид роботи оцінюється за п'ятибальною шкалою. Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється як середньозважена з усіх видів робіт. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни.

Оцінку „відмінно”, за європейською шкалою – А (див. Шкалу оцінок), отримує студент за глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому він легко орієнтується, понятійного апарату, за уміння зв'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. Студент повинен набути у достатньому обсязі теоретичних знань з основних принципів забезпечення безпечних умов праці на виробництві.

Оцінку „добре”, за європейською шкалою – В, отримує студент за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування в вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки), нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента повинна будуватись на основі самостійного мислення.

Оцінку „добре”, за європейською шкалою – С, отримує студент за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування в вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце дві – три помилки.

Оцінки "задовільно", за європейською шкалою – D, заслуговує студент, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, що справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою.

Оцінки "задовільно", за європейською шкалою – E, заслуговує студент, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент слабо знає структуру курсу, допускає помилки у відповіді. Вагається при відповіді на видозмінене запитання, разом з тим студент володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.

Оцінка „незадовільно”, за європейською шкалою – FХ, виставляється, коли студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткових знань з курсу.

За повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відмову від відповіді за європейською шкалою виставляється оцінка F, яка передбачає повторне навчання студента з дисципліни.

Перехід від вітчизняної шкали оцінювання до європейської (ECTS) наведено нижче

Оцінка ECTS	Бали	Вітчизняна оцінка	
A	4,75-5,00	5	ВІДМІННО – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25-4,74	4	ДОБРЕ – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75-4,24	4	ДОБРЕ – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25-3,74	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00-3,24	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Література

Основна

1. Калда Г.С., Ковтун І.І., Новіцький Л.П. Курс основ охорони праці. Для студентів гуманітарних спеціальностей. – Хмельницький, 2004. – 243 с.
2. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О.. Основи охорони праці. – Київ.: Каравела, 2003.
3. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. – Львів.: Афіша, 2004.
4. Пістун І.П., Кіт Ю.В., Березовецький А.П. Охорона праці. Практикум. – Суми.: Університетська книга, 2000.
5. Законодавство України про охорону праці: Збірник нормативних документів (у чотирьох томах). - Київ, 1996.
6. Методичні вказівки до лабораторних робіт з охорони та безпеки життєдіяльності. У 4-х частинах. - Хмельницький, Хмельницький Національний університет, 2000-2005 рр.
7. Гогіташвілі Г.Г., Лапін В.М. Основи охорони праці: Навч. посібник. – 2-ге видання, стереотипне. – Львів: «Новий світ-2000», 2005. – 232 с.
8. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Сторожук В.М. та ін. Практикум із охорони праці: Навчальний посібник / За ред. канд. техн. наук, доцента В.Ц. Жидецького. – Львів: Афіша, 2000. – 352с.
9. Безпека життєдіяльності: Навч. Посіб./ За ред.. В.Г. Цапки - 3-те вид. стер. К. Знання, 2004. - 397 с.
10. Стеблюк М.І. Цивільна оборона: Підручник. - 3-те вид. перероб. і доп. - К.: Знання, 2004. -490с.

Додаткова

6. Охрана труда в машиностроении. / Под ред. Е.Я.Юдина и С.В.Белова - М.: Высшая школа, 1983.
8. Пістун І. П., Кіт Ю. В., Березовецький А. П. Охорона праці. Практикум. - Суми.:Університетська книга, 2000.
11. Губський А.І. Цивільна оборона. - Київ, 1996. - 216 с.
12. Лаптев А.А. Охрана та оптимізація навколишнього середовища. Київ: 1990.
13. Гончарук Е.И. Общая гигиена. - Киев: Вища школа, 1991.
14. Белов С.В. и др. Охрана окружающей среды. - М.: Высшая школа, 1991.
15. Максимов М.Г. Радиационное загрязнение и его измерение. - Киев, 1989.